

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Έγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΑ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1858	Κυριακή Πατέρων Ζ' Οἴκουμ. Συνόδου 12 Ὀκτωβρίου 2014 ἑσπέρας	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης
--	---	---

Ἀπάντησι στοὺς κατηγοροὺς τῶν ἰ. κανόνων

Τὸν περασμένο Ἰούλιο, ἐπ' εὐκαιρία τῆς μνήμης τῶν Πατέρων τῆς Δ' Οἴκ. Συνόδου ἀνοίξαμε ἓνα θέμα. Ἡ μνήμη τώρα τῶν Πατέρων τῆς Ζ' Οἴκ. Συνόδου καὶ τὸ πνεῦμα ὑποτιμήσεως τόσο τῶν ἁγίων πατέρων («μεταπατερική» θεολογία) ὅσο καὶ τῶν ἱερῶν κανόνων («κωδικοποίηση»), μᾶς δίνουν πάλι τὴν εὐκαιρία νὰ συνεχίσουμε ἐκθέτοντας τὴν σχετικὴ διδασκαλία τοῦ π. Αὐγουστίνου περὶ τῶν ἰ. κανόνων ἀντλώντας ἀπὸ τὰ ἔργα του.

Ἐάν, ἀγαπητοί μου, ἐγκύψη κανεὶς στὴ μελέτη τῶν ἱερῶν κανόνων ὅπως τοὺς ἐρμηνεύουν σοφοὶ κανονολόγοι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ μάλιστα ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης, ἐὰν πρὸ παντὸς πιστεύῃ ὅτι οἱ ἱεροὶ κανόνες εἶνε ἀποφάσεις ὄχι ἐνὸς ὑπουργικοῦ συμβουλίου ἢ κάποιας βουλῆς ἀλλὰ ἱερῶν ἀνδρῶν ποὺ συνέρχονται καὶ συσκέπτονται ἐν ἁγίῳ Πνεύματι, τότε θὰ τοὺς βλέπη μὲ διαφορετικὸ βλέμμα. Θὰ βλέπη τὸ βάθος τῆς πατερικῆς σκέψεως καὶ ὄχι τὴν ἐπιφάνεια, **τὸ πνεῦμα καὶ ὄχι τὸ γράμμα**. «*Τὸ γράμμα ἀποκτέννει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ*» (Β' Κορ. 3,6). Ἡ οὐσία, ποὺ περικλείεται στὰ σχήματα τῶν ἱερῶν κανόνων, ἔχει αἰώνια ἀξία.

Μερικοί, γιὰ νὰ ἐξευτελίσουν καὶ διακωμωδήσουν τοὺς ἱεροὺς κανόνες, ἀναφέρονται σὲ μερικοὺς ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ θίγουν διάφορα ζητήματα ἠθικῆς τάξεως καὶ ὠχυρωμένοι πίσω ἀπὸ τὸ γράμμα τοὺς ἰσχυρίζονται ὅτι οἱ κανόνες **δὲν ἔχουν πλέον θέσι στὴ σύγχρονη ζωή**.

Ἐμεῖς τοὺς ἀπαντοῦμε τὰ ἑξῆς.

1. Λένε ὅτι οἱ κανόνες, ἀφοῦ θεσπίσθηκαν πρὸ 1.200 - 1.600 ἐτῶν, **εἶνε παμπάλαιοι**. Λησμονοῦν ὅμως ὅτι μερικὰ πράγματα δὲν παλιώνουν. Παράδειγμα **ὁ ἥλιος**, ποὺ παρὰ τὴν ἡλικία του εἶνε γιὰ ὅλους ἀπολύτως ἀπαραίτητος. Μπορεῖ νὰ καταργηθῇ ὁ ἥλιος;

Ἄλλ' ὅ,τι εἶνε γιὰ τὸ ὑλικὸ σύμπαν ὁ ἥλιος, εἶνε γιὰ τὸ πνευματικὸ σύμπαν ὁ ἠθικὸς νόμος, τὰ ἀθάνατα ῥήματα τοῦ Ναζωραίου στοῦ Εὐαγγέλιου· εἶνε τὸ **φῶς**, πρὸς τὸ ὁποῖο σπεύδουν οἱ ψυχές ποὺ ζητοῦν τὴν ἀλήθεια. «*Ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά μου πρὸς σέ, ὁ Θεός, διότι φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς*» φωνάζει ὁ προφήτης Ἡσαΐας (26,9). Ὅσοι αἰῶνες κι ἂν περάσουν καὶ ὅσες μεταβολές κι ἂν γίνουν, ὁ εὐαγγελικὸς νόμος θὰ ἐξακολου-

θῆ νὰ ἰσχύη. Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως ἔλεγε ὁ Τερτυλλιανός, εἶνε φύσει χριστιανική.

Καὶ οἱ ἱεροὶ κανόνες εἶνε **οἱ ἀκτίνες τοῦ πνευματικοῦ ἡλίου**, ποὺ κατεβαίνουν μέχρι τὶς λεπτομέρειες τῆς ζωῆς μας πρὸς καθγιασμὸν καὶ διαθλῶνται στὰ χρώματα τῶν ποικίλων ἀρετῶν. Φωτεινὲς ἀκτίνες οἱ ἱεροὶ κανόνες, ἀπαύγασμα τοῦ ἡλίου τοῦ Εὐαγγελίου. Ὅποιοιδήποτε κανόνα καὶ ἂν ἐξετάσης, θὰ δῆς ὅτι δὲν εἶνε αὐθύπαρκτος ἀλλὰ στηρίζεται σὲ κάποιο θεόπνευστο λόγο τῆς ἁγίας Γραφῆς, τὸν ὁποῖο θέλει νὰ ἐφαρμόσῃ σὲ ὠριμένη περίπτωσι τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς.

Ὁ ἥλιος δὲν μεταβάλλεται· καὶ ἡ ἠθικὴ τοῦ Εὐαγγελίου, ὅπως ἐκφράζεται στοὺς ἱεροὺς κανόνες, δὲν μεταβάλλεται. Παραμένει ἡ ἴδια, ὅσες χιλιάδες χρόνια κι ἂν περάσουν. Τὸ εἶπε ὁ Κύριος· «*Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι*» (Ματθ. 24,35).

2. Οἱ ἱεροὶ κανόνες, λένε, εἶνε ὄχι μόνο παμπάλαιοι ἀλλὰ καὶ **ἀνεφάρμοστοι**. Ἀνεφάρμοστη λοιπὸν ἡ χριστιανικὴ ἠθικὴ ποὺ εἰσηγοῦνται οἱ κανόνες; ἀνεφάρμοστη ἡ νηστεία, ὁ τακτικὸς ἐκκλησιασμός, ἡ ἐξομολόγησις, ἡ παρθενικὴ ζωή, ἡ μονογαμία καὶ τὸ ἰσόβιο τοῦ γάμου, ἡ ἀφιλαργυρία καὶ ἡ ἀκτημοσύνη;... Ὅχι! Ἐφ' ὅσον καὶ **ἓνας ἄνθρωπος** πάνω στὴ γῆ θὰ ἐφαρμόζῃ στὴ ζωὴ του τὶς ἐντολὲς τοῦ ἠθικοῦ νόμου, φτάνει αὐτὸς γιὰ ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ χριστιανικὴ ἠθικὴ δὲν εἶνε ἀνεφάρμοστη. Γιατὶ ὅσα πράττει ἓνας, μποροῦν νὰ πράξουν καὶ οἱ πολλοί, ἀφοῦ εἶνε τῆς ἴδιας φύσεως. Ἄν τώρα πολλοὶ δὲν θέλουν νὰ συμμορφωθοῦν μὲ τὰ παραγγέλματα τῶν ἱερῶν κανόνων, αἰτία δὲν εἶνε οἱ κανόνες ἀλλὰ ἡ θέλησί τους ποὺ δὲν ὑποτάσσεται στοῦ θεοῦ θέλημα. Ὑπάρχουν φάρμακα γιὰ ῥιζικὴ θεραπεία· ἀλλ' ἐὰν ὁ ἄρρωστος παρὰ τὶς συστάσεις τοῦ γιατροῦ δὲν θέλῃ νὰ τὰ πάρῃ καὶ πε-

θαίνη, αἴτιος τοῦ θανάτου δὲν εἶνε ὁ γιατρὸς ἀλλὰ ὁ ἄρρωστος.

Δὲν συμφωνοῦμε μ' ἐκείνους ποὺ λένε ὅτι, ἐπειδὴ ἡ κοινωνία ἐξελίσσει καὶ ἀλλάζει, πρέπει καὶ ἡ Ἐκκλησία χάριν τῶν πολλῶν νὰ συμμορφωθῇ μὲ τις ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν καὶ νὰ καταργήσῃ τοὺς ἱεροὺς κανόνες. Ἄς ἀκούσουν τὰ αἰώνια λόγια ποὺ εἶπε ὁ Κύριος: «**Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἰσὶν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς. τί στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν!**» (Ματθ. 7,13-14).

Ἄν ἀρχίσῃ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ νὰ παρακολουθῇ τὸ ρεῦμα τοῦ κόσμου, **θὰ γίνῃ ἀγνωριστῆ**. Ἄν π.χ. αὔριο ὁ κόσμος νομιμοποιήσῃ τὴν ὁμοφυλοφιλία καὶ ἀναγνωρίσῃ τὸ γάμο τῶν ὁμοφυλοφίλων, τί, πρέπει καὶ ἡ Ἐκκλησία μὲ τοὺς ἱερεῖς της νὰ ἐπευλογήσῃ τὸν καταραμένο αὐτὸ δεσμό; Κι ἂν ἀκόμη ὅλη ἡ κοινωνία καταντήσῃ Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ οἱ πιστοὶ μείνουν λίγοι, ἡ Ἐκκλησία δὲν θὰ ὑποχωρήσῃ. Θὰ παραμείνῃ στὶς θέσεις της ἀνυποχώρητη. Θὰ μείνῃ δηλαδὴ ἀσυγχρόνιστῃ σὲ ζητήματα ἀρχῶν ἠθικῆς· καὶ δείχνοντας σταθερὰ τὸν κατάστερο οὐρανὸ τῶν ἠθικῶν ἀξιών θὰ προσφέρῃ τὴν ὑψίστη ὑπηρεσία στὴν ἀνθρωπότητα ποὺ κινδυνεύῃ νὰ ταφῇ στὴ διαφθορά.

3. Ὑπάρχουν ὅμως, μᾶς λένε, καὶ μερικοὶ κανόνες ποὺ ἔχουν **περιστατικὸ χαρακτήρα**, γιατί ἀναφέρονται σὲ ζητήματα ποὺ τάραξαν κάποτε τὴν Ἐκκλησία... Ἀλλὰ ἐπειδὴ ὠρισμένες αἰρετικές διδασκαλίες καὶ πλάνες, γιὰ τίς ὁποῖες ἐλήφθησαν εἰδικὰ μέτρα καὶ συνεστήθησαν εἰδικὰ φάρμακα, ἐξέλιπαν, τὰ εἰδικὰ ἐκεῖνα φάρμακα χάνουν τὴν ἀξία τους; Ὁχι. Θὰ φυλαχθοῦν στὸ φαρμακεῖο τῆς Ἐκκλησίας καί, ἂν τυχὸν παρουσιασθοῦν παρόμοιες περιπτώσεις ψυχικῶν ἀσθενειῶν, θὰ τεθοῦν καὶ πάλι σὲ χρῆσι. Ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερο ἐδῶ εἶνε τὸ ἐξῆς: **ποιός εἶνε ἐκεῖνος ποὺ θὰ χαρακτηρίσῃ** ἕνα κανόνα ὡς περιστατικὸ ἢ θὰ θεσπίσῃ νέους κανόνες ποὺ πάντως δὲν θὰ εἶνε ἀντίθετοι μὲ τὸ πνεῦμα τῶν προγενεστέρων ἱερῶν κανόνων; Ὁχι βέβαια ὁ ἄλφα ἢ ὁ βῆτα ὀρθολογιστῆς ἢ ἄπιστος, ἀλλὰ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ σὲ ἅγιες τοπικὲς ἢ οἰκουμενικὲς Συνόδους.

4. Φοβοῦνται τέλος οἱ κατήγοροι ὅτι ἡ ἀναγνώρισις τοῦ κύρους τῶν κανόνων θὰ ἐνισχύσῃ τοὺς «ζηλωτὰς» νὰ ἐπιβάλουν μία **κοινωνία μασσαϊωνική**. Μπράβο τους, διέγνωσαν τὸν κίνδυνο ποὺ διατρέχει ὁ τόπος μας! Ἀλλὰ οἱ «ζηλωταί», γιὰ τοὺς ὁποίους μιλοῦν τόσο πε-

ριφρονητικά, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πίστι τους στὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, κανένα ἄλλο ὄπλο δὲν ἔχουν. Οὔτε τάνκς οὔτε ἀεροπλάνα γιὰ ν' ἀνατρέψουν καθεστῶτα. Τέτοια ὄπλα ἄλλοι διαθέτουν. **Οἱ πιστοὶ δὲν γίνονται βίαιοι ἀνατροπεῖς**. Μάρτυρες καὶ ὁμολογηταὶ ναί, ἀνατροπεῖς διὰ τῆς βίας ὄχι. Ὅσες φορές ἐμφανίσθηκαν οἱ σπάνιοι αὐτοὶ ἄνδρες ποὺ ποθοῦν τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ, διώχθηκαν, ἐξευτελίσθηκαν, ἐξουδενώθηκαν καὶ βρῆκαν μαρτυρικὸ θάνατο ἀπὸ τὰ ὄργανα τοῦ καίσαρος. Ὁ κόσμος θέλει ἕνα χριστιανισμὸ μέτριο καὶ χλιαρό. Ὁχι, κύριοι! **Ὁ Χριστιανισμὸς ἔχει ὑψηλοὺς στόχους**. Μὲ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν ἱερῶν κανόνων, ἡ κοινωνία μας θὰ γίνῃ κράτος Θεοῦ, ἀληθινὴ ἀποικία ἀγγέλων· ἐνῶ μὲ τὴν καταπάτησι καὶ περιφρόνησί τους κινδυνεύει νὰ γίνῃ κοινωνία ἀμοραλιστῶν, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν προφητεία τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ θὰ ζοῦν σὰν ἀχαλίνωτα ζῶα κι ἀκόμη χειρότερα.

* * *

Οἱ ἱεροὶ κανόνες, ἀγαπητοί μου, εἶνε φωτεινοὶ δεῖκτες στὴν πορεία πρὸς τὰ ἄνω. Εἶνε χαλινάρια στὶς κτηνώδεις ὀρέξεις τοῦ ἀνθρώπου. Εἶνε πηδάλιο σὲ ἄγρια θάλασσα. Εἶνε, γιὰ νὰ φέρουμε ἀγιογραφικὴ εἰκόνα, ὁ **φράχτης** ποὺ ἔβαλε ὁ Κύριος γύρω ἀπὸ τὸ θεοφύτευτο Ἀμπέλι του (Ματθ. 21,33. Μάρκ. 12,1), γιὰ νὰ μὴν εἰσβάλλουν σ' αὐτὸ ἄγρια ζῶα, ἀλεπούδες καὶ «**μονιοί**» (δηλαδὴ ἀγριόχοιροι· Ψαλμ. 79,13), καὶ τρῶνε τοὺς καρπούς καὶ ξεπατώνουν τίς ρίζες. Οἱ ἱεροὶ κανόνες ἢ νόμοι τῆς Ἐκκλησίας εἶνε, γιὰ νὰ θυμηθοῦμε καὶ τὴν προγονικὴ μας σοφία, σὰν τὰ ἰσχυρὰ **τείχη** τῶν πόλεων, ἐπάνω στὰ ὁποῖα στέκονται οἱ γενναῖοι ὑπερασπισταὶ καὶ ἀποκρούουν τίς ἐπιθέσεις τῶν βαρβάρων. Χωρὶς τεῖχη οἱ ἀρχαῖες πόλεις ἦταν εὐάλωτες· ἀλλὰ καὶ χωρὶς σταθεροὺς νόμους οἱ κοινωνίες πέφτουν καὶ διαλύονται. Καὶ ποιοὶ ἄλλοι νόμοι εἶνε φωτεινότεροι, ὠραιότεροι, εὐεργετικώτεροι, τελειότεροι ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς κανόνες τῶν ἁγίων οἰκουμενικῶν καὶ τοπικῶν Συνόδων;

Νά, ἀγαπητοί μου, ἡ ριζικὴ ἀντίθεσι καὶ διαφωνία μας μὲ τοὺς περιφρονητὰς τῶν ἱερῶν κανόνων. Δὲν ἀγωνιζόμεθα γιὰ κάποιες ἐπουσιώδεις λεπτομέρειες, ἀλλὰ γιὰ ἱεροὺς κανόνες. Καὶ δηλώνουμε, ὅτι γιὰ τὸ κύρος τῶν ἱερῶν κανόνων **θ' ἀγωνισθοῦμε μέχρι τέλους**. Στ' αὐτιά μας ἤχοῦν τὰ λόγια τοῦ ἀρχαίου φιλοσόφου Ἡρακλείτου: «**Μάχεσθαι δεῖ τὸν δῆμον ὑπὲρ τοῦ νόμου ὅκωσπερ τείχεος**»· πρέπει ὁ λαὸς νὰ ὑπερασπίζεται τοὺς νόμους ὅπως ὑπερασπίζεται τὸ τεῖχος τῆς πόλεως του.

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος